

Poimintoja toisen asteen opiskelijoiden (mielen)terveydestä

Kouluterveyskysely 2017
Koonnut opiskeluhuollon psykologi
Päivi Saartoala

Kouluterveyskysely 2017

- THL:n kouluterveyskysely toteutettiin koko maassa keväällä 2017
 - Peruskoulun 4. ja 5.luokkalaiset ja heidän huoltajansa, 8. ja 9.luokkalaiset sekä toisen asteen 1. ja 2. vuoden opiskelijat
 - Kysely sisältää noin 250 eri indikaattoria
 - Toisen asteen vastaajamäärät Rovaniemellä:
 - Lyseonpuiston lukio 101
 - Ounasvaaran lukio 159
 - Ammattiopiston eri yksiköt yhteensä 704 vastaajaa
- Vastaajia kattavasti eri luokka-asteilta ja ryhmistä, ammattilukiota ei eroteltu

Lukiolaisten hyvinvointi koko maassa (THL)

- Terveystottumuksissa kehitys tasaista, silti huolenaiheita.
- Päihteiden käytössä ei suuria muutoksia.
- Tytöt oireilevat poikia enemmän ja kokevat vaikeuksia enemmän.
- Kokemus tuen ja avun saannista hyvinvointiin vaihtelee.
- Opiskeluhoitopalvelut ovat käytettävissä aiempaa useammassa lukiossa.
 - Kuraattorien ja psykologien työpanokset nousussa, uusi laki näkyy.
- Koulukokemusten myönteinen kehitys jatkuu.
- Osallisuuden kokemisessa puutteita.

Ammattiin kouluttautuvien hyvinvointi koko maassa (THL)

- Ammattiin opiskelevat eivät ole yhtenäinen ryhmä.
- Suurin osa kokee terveytensä hyväksi, ero sukupuolten välillä suuri.
- Toimintarajoitteisilla opiskelijoilla esim. väsymysoireet ovat yleisiä (70% viikottain, 40 % päivittäin).
- Vähemmän koulu-uupumusta lukiolaisiin verrattuna.
- Mielen hyvinvointiin kiinnitettävä edelleen huomiota.
- Myönteistä muutosta elintavoissa.
 - Hengästyttävää liikuntaa enemmän, humalahakuinen juominen vähentynyt, päivittäinen tupakointi vähentynyt (mutta nuuskan käyttö kasvussa).

THL:n poiminta: toimintarajoitteisten nuorten tukeminen

- Toimintarajoitteiset nuoret ovat hyvin moninainen joukko nuoria.
- Toimintarajoite = vaikeuksia nähdä / kuulla / muistaa asioita / kävellä / oppia uusia asioita / keskittyä
- Kouluterveyskyselyn 2017 yläkoululaisia, lukiolaisia ja ammatillisissa oppilaitoksissa opiskelevia koskevassa aineistossa noin 14 prosenttia nuorista ilmoitti, että hänellä on vähintään yksi vakava toimintarajoite.

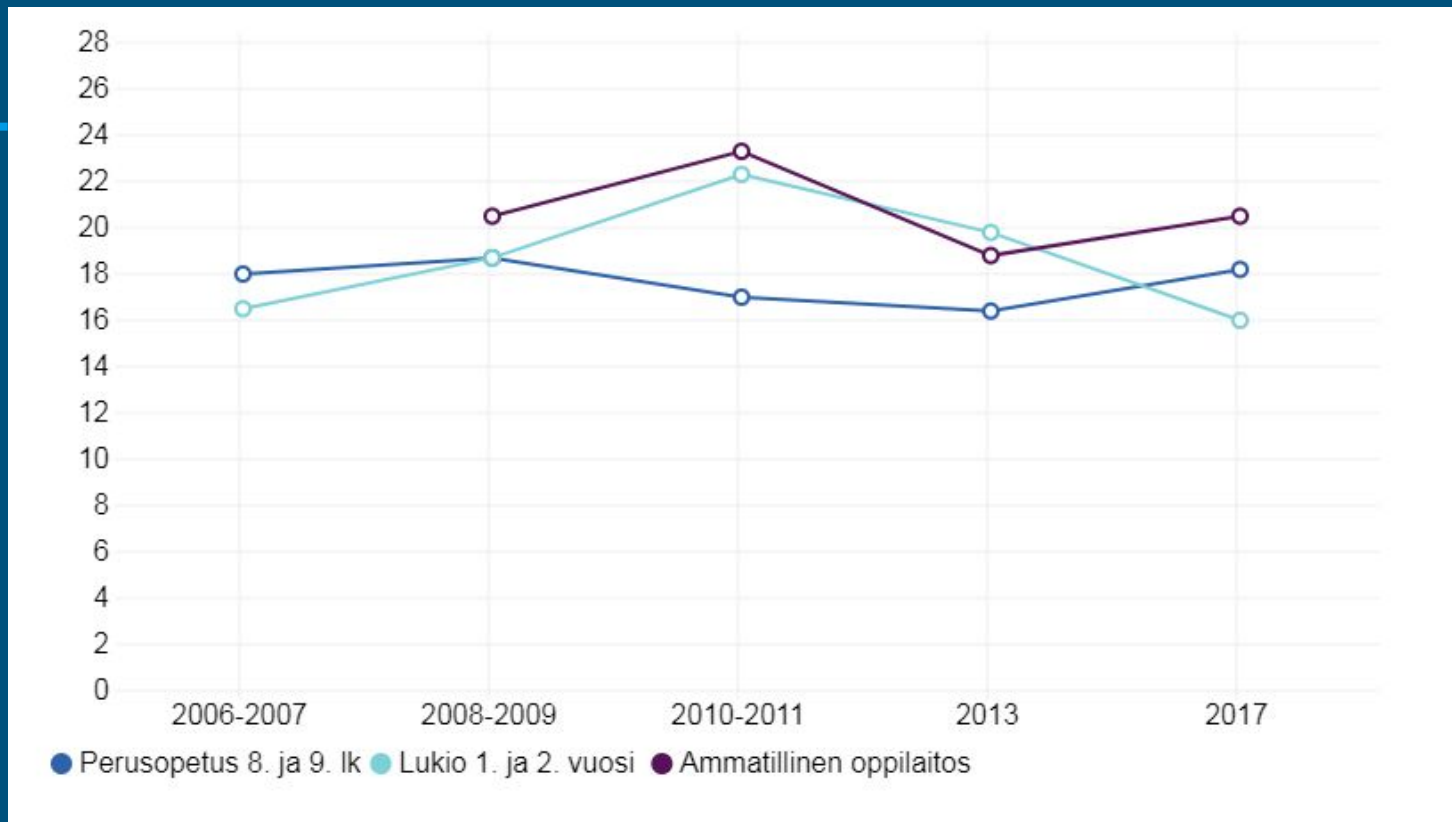
Tarkastelussa ei ollut mukana selkolomakkeisiin vastanneita nuoria, joten todennäköisesti vakavia toimintarajoitteita kokevia nuoria on todellisuudessa enemmän.

Toimintarajoitteiset nuoret

- ovat muita nuoria harvemmin tyytyväisiä elämäänsä ja tuntevat useammin yksinäisyyttä
- kokevat terveydentilansa muita huonommaksi ja kärsivät useammin kohtalaisesta tai vaikeasta ahdistuneisuudesta
- pitävät koulunkäynnistä muita vähemmän ja kärsivät useammin koulu-uupumuksesta
- kokevat muita useammin syrjivää kiusaamista, fyysistä uhkaa ja seksuaalista väkivaltaa
- kokevat saavansa muita vähemmän tukea ja apua hyvinvointiinsa opiskeluhuollon ammattilaisilta.

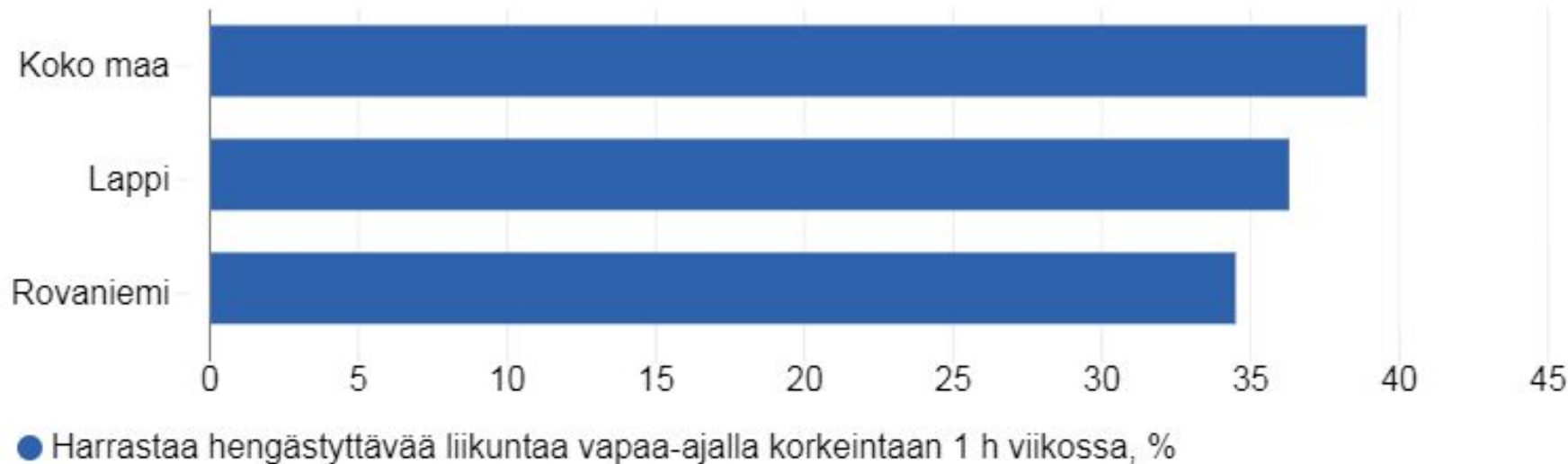
Ja sitten paikalliseen aineistoon...

Suurin osa opiskelijoista kokee terveydentilansa hyväksi

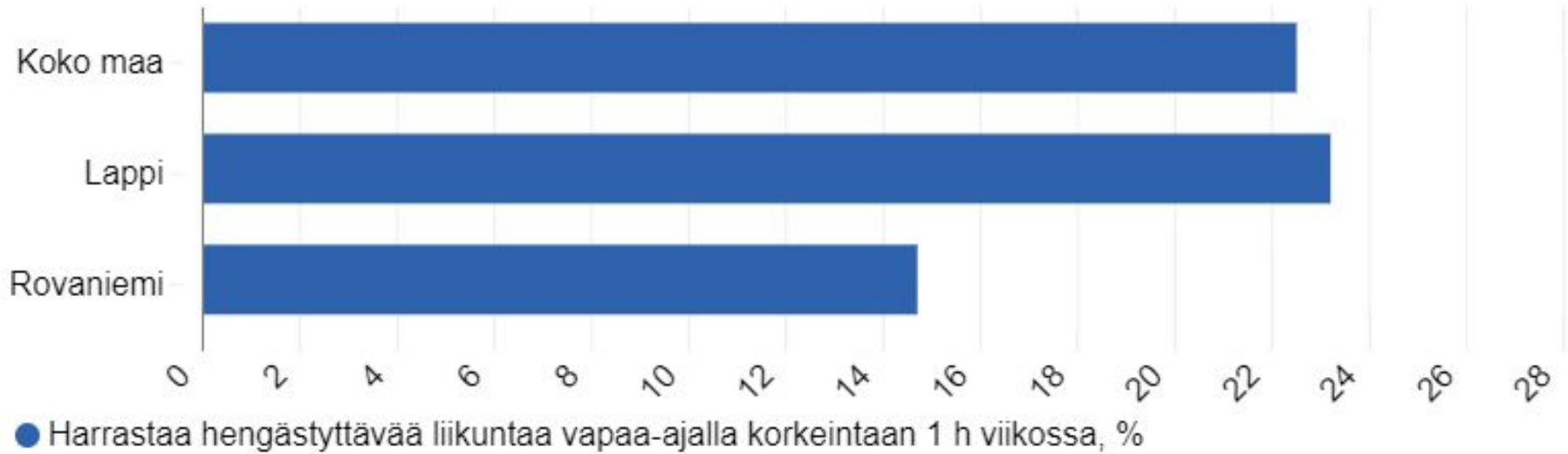
Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % Rovaniemi

Rovaniemellä ammattiin opiskelevien liikuntatottumukset ovat suhteellisen hyvät

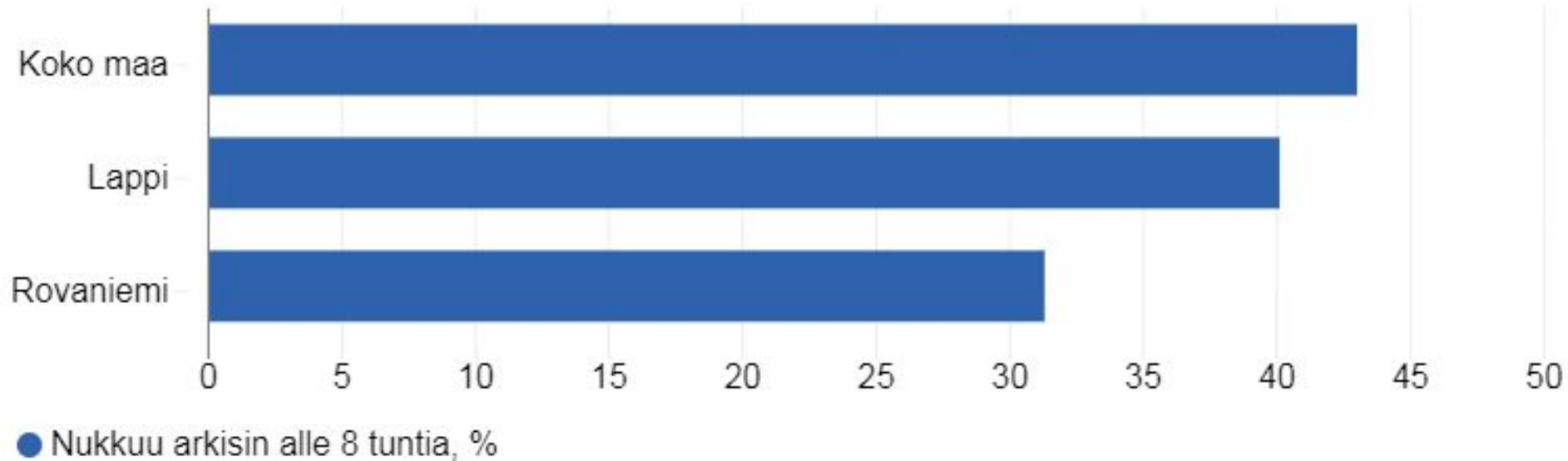
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, ammattioppilaitoksen opiskelijat

...ja Rovaniemen lukiolaisissa on erityisen vähän niitä, jotka eivät liiku

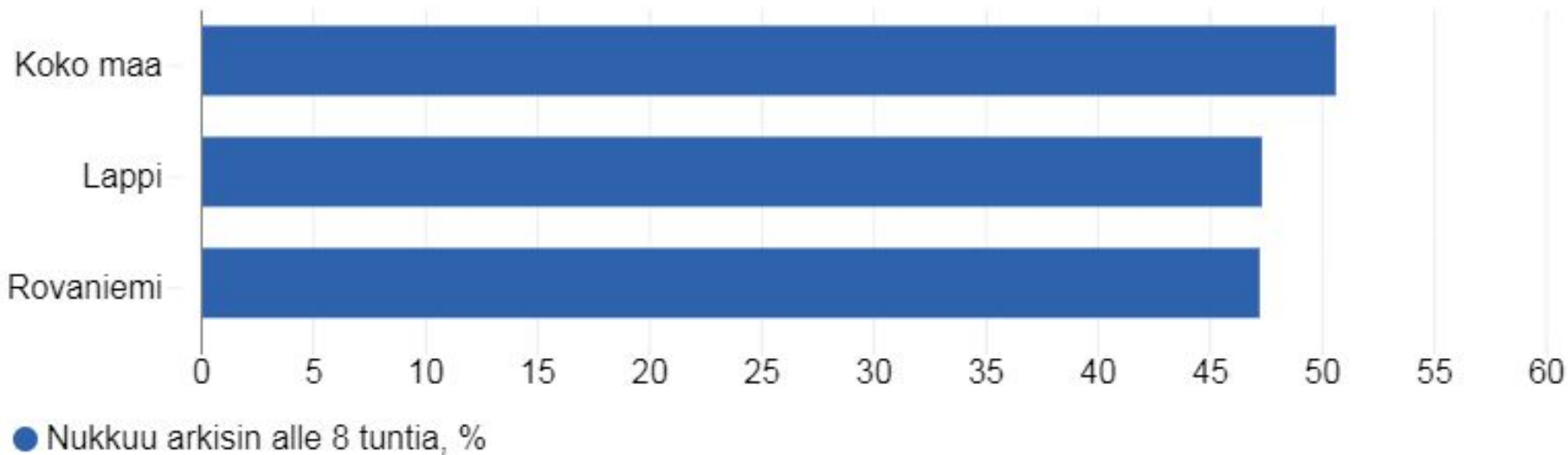
Harrastaa hengästyttävää liikuntaa vapaa-ajalla korkeintaan 1 h viikossa, lukion 1. ja 2. vuosi

Rovaniemeläislukiolaisista suurin osa nukkuu riittävästi

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, lukiolaiset

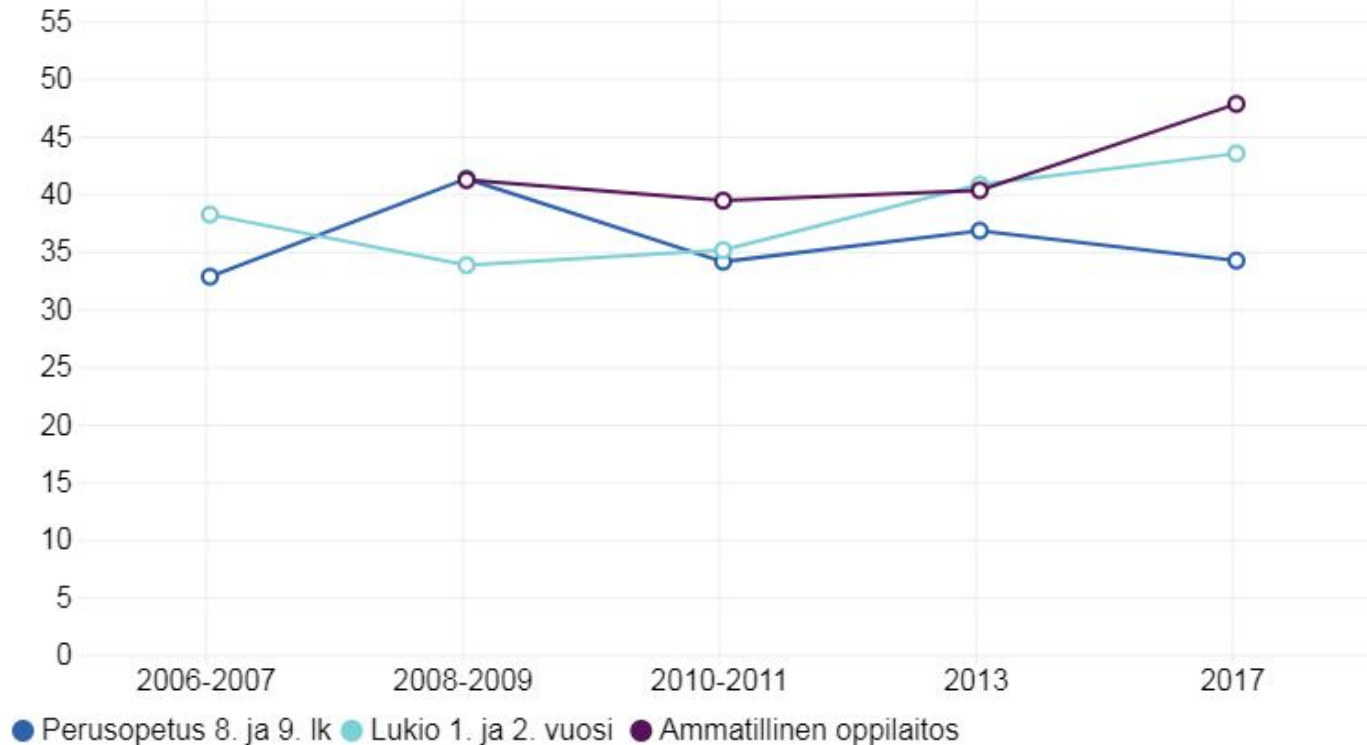
Ammattiin opiskelevissa alle 8 tuntia nukkuvia on jonkin verran enemmän

Nukkuu arkisin alle 8 tuntia, ammattioppilaitoksen opiskelijat

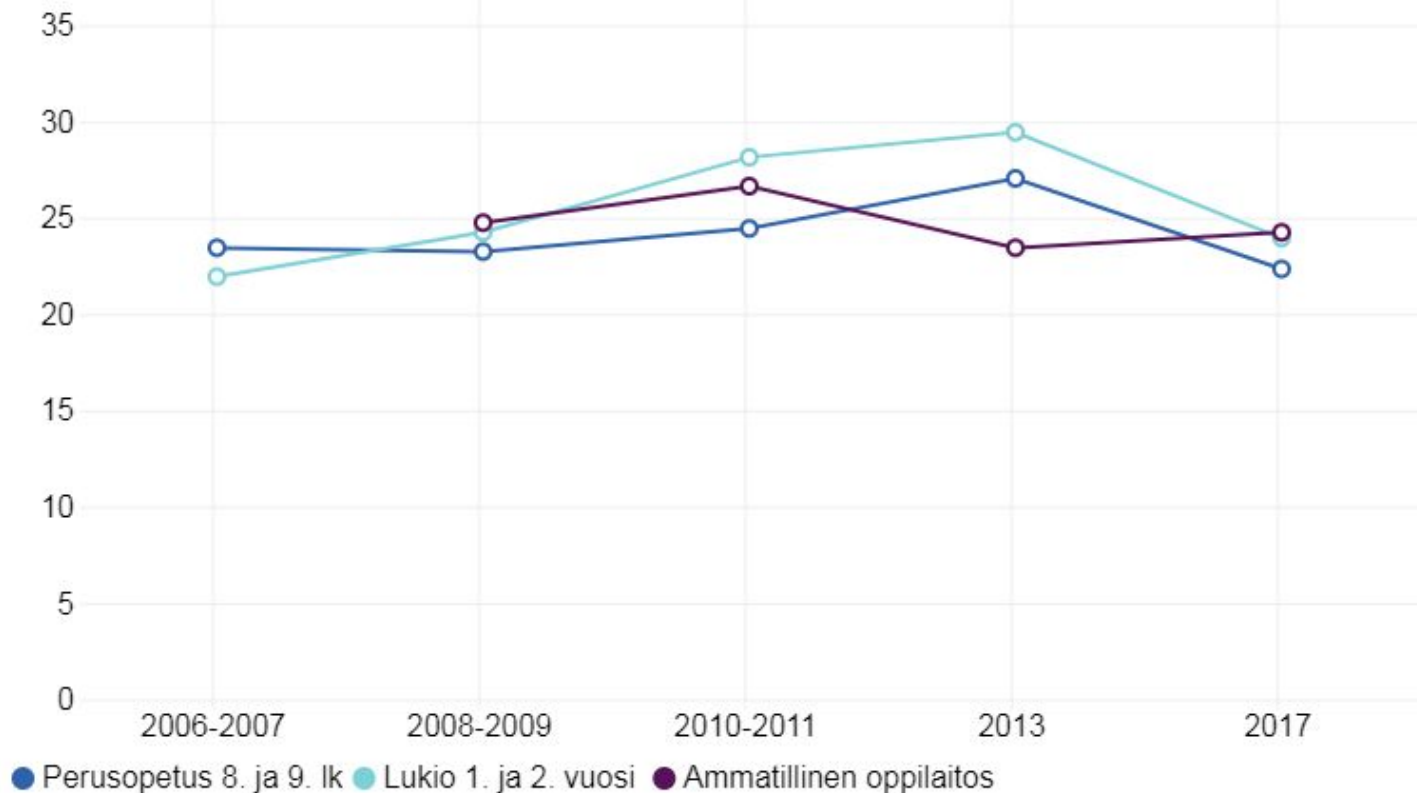
Tytöillä on vaikeuksia saada unta

Vaikeuksia päästä uneen vähintään kerran viikossa, % tytöt Rovaniemi

Myös pojista lähes neljäsosalla on vaikeuksia nukahtaa

Vaikeuksia päästä uneen vähintään kerran viikossa, % pojat Rovaniemi

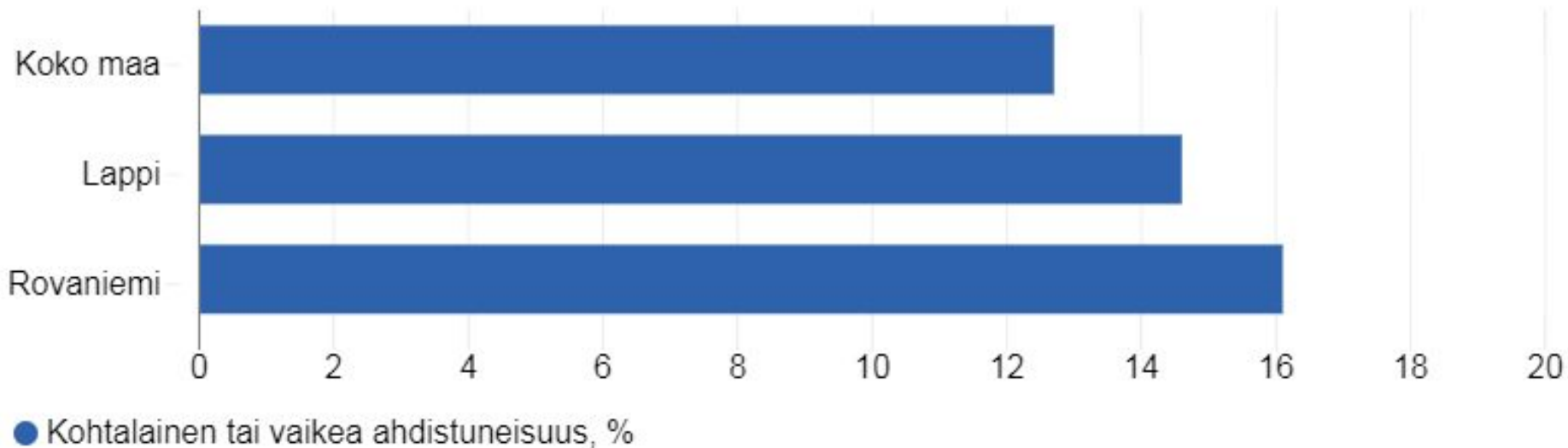
Mieliala huolettaa nuoria

Rovaniemellä ammatillisen puolen opiskelijoista tytöistä 48,6 % ja pojista 11,4 % on **ollut huolissaan mielialastaan kuluneen 12 kuukauden aikana.**

Rovaniemellä lukiolaisista tytöistä 44,2 % ja pojista 16,8 %

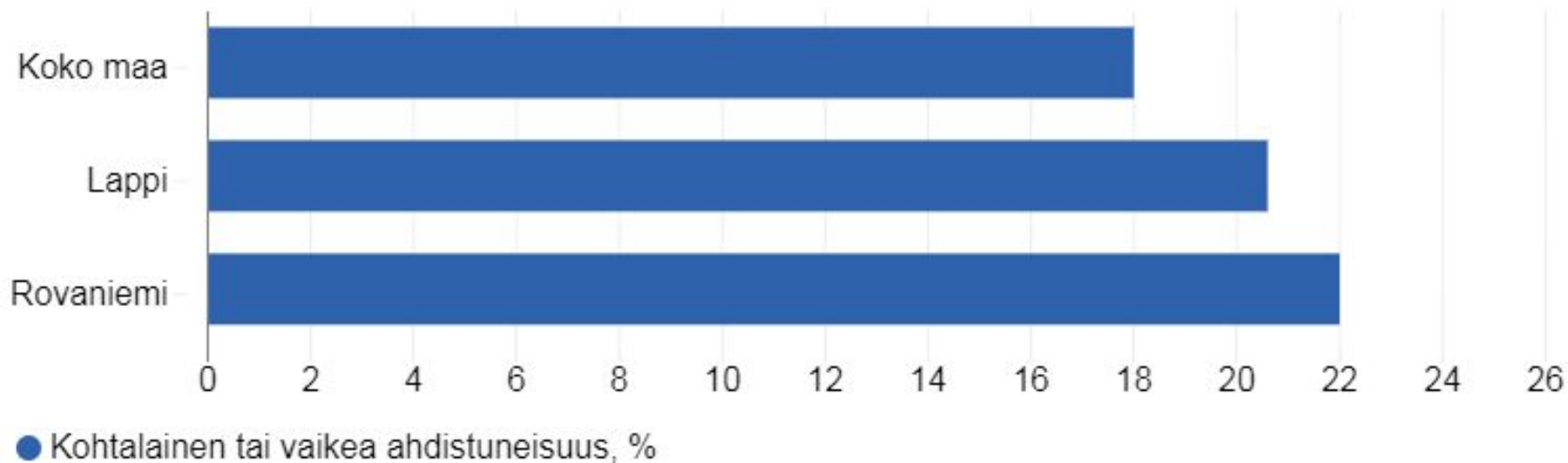
...eli lähes puolet tytöistä on ollut huolissaan mielialastaan.

Ahdistuneisuusoireet ovat yleisiä lukiolaisilla...

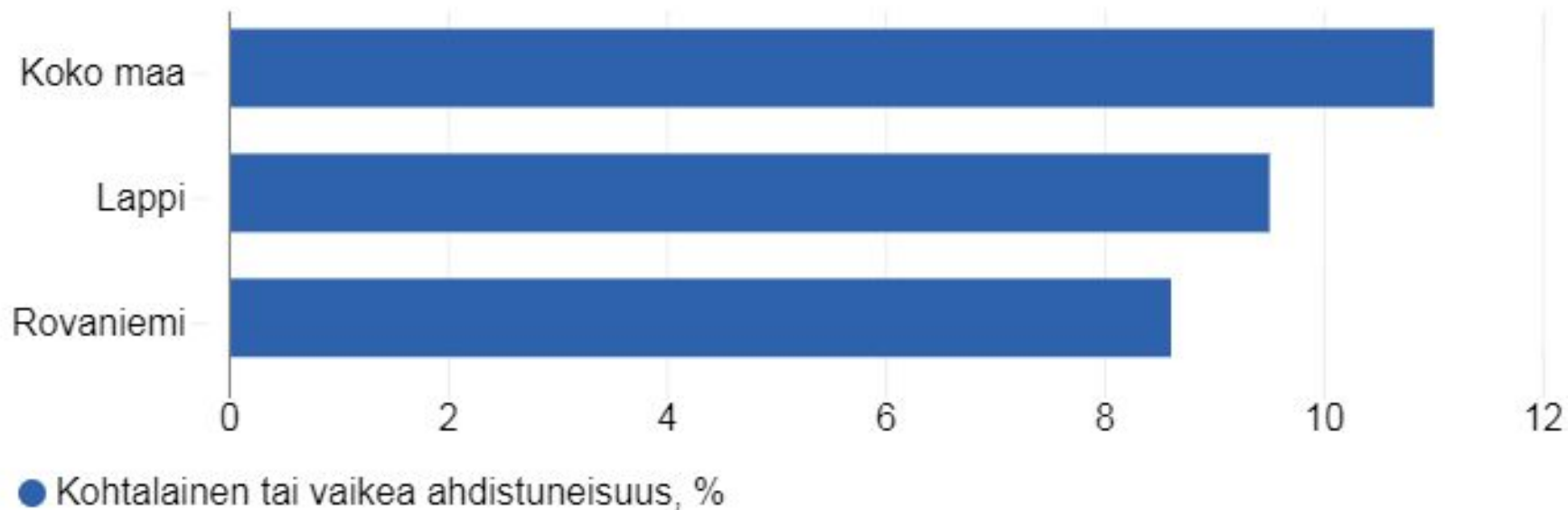
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus (lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat)

...ja etenkin tytöillä

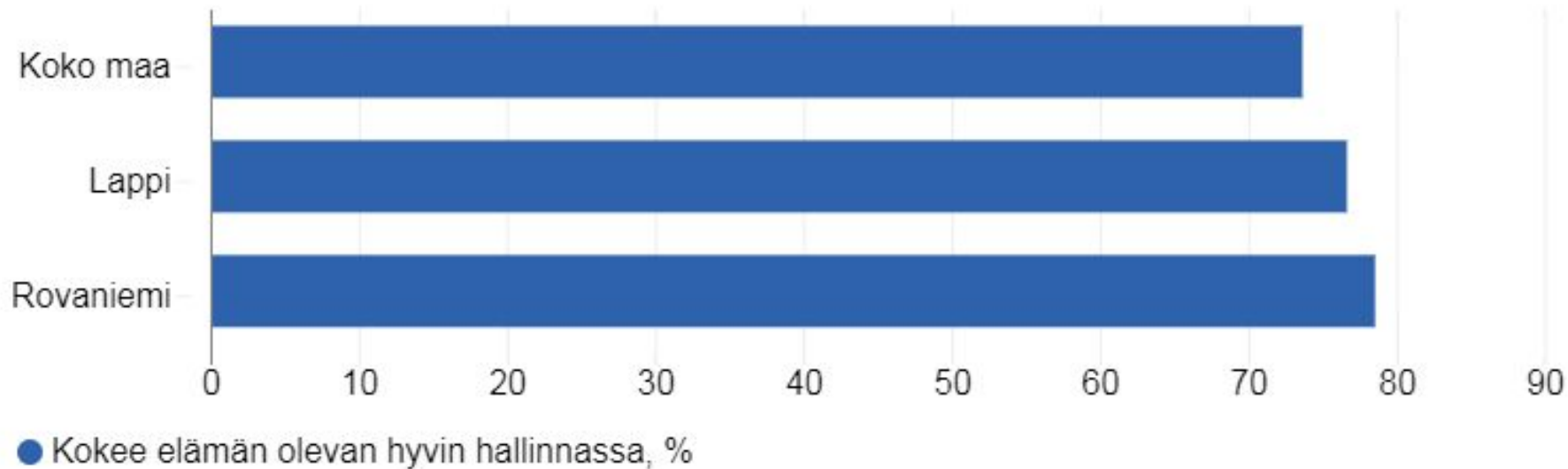
Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus (lukion 1. ja 2. vuoden tytöt)

Ammattikoululaisilla ahdistuneisuutta on vähemmän

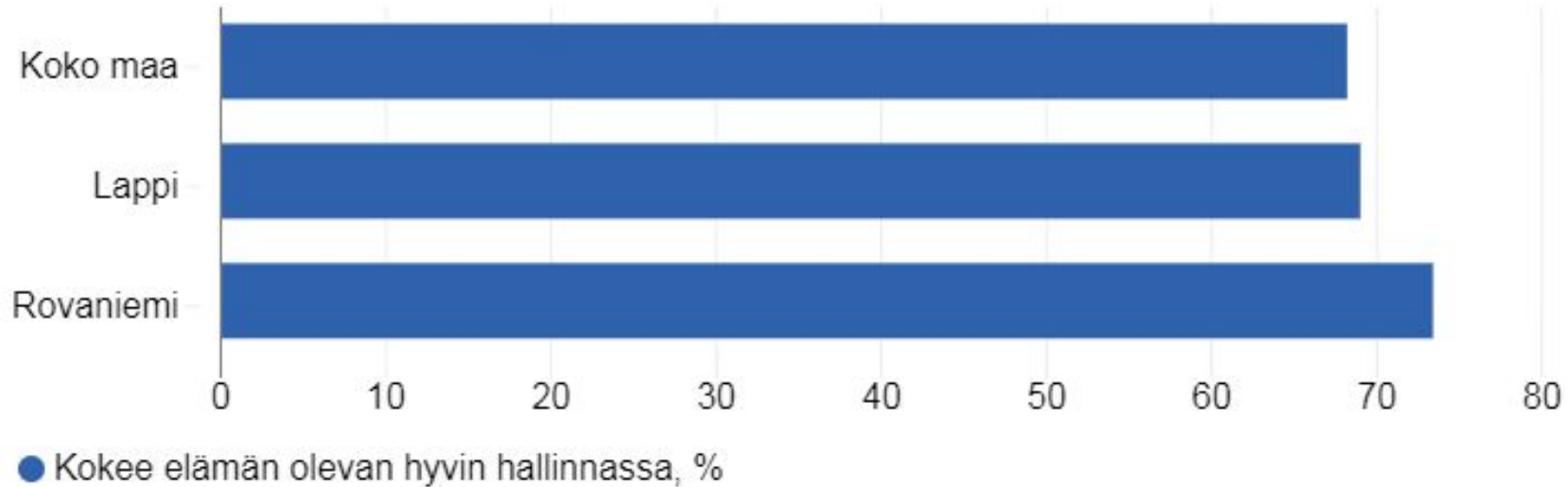

Ammattioppilaitosten opiskelijoiden kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, %

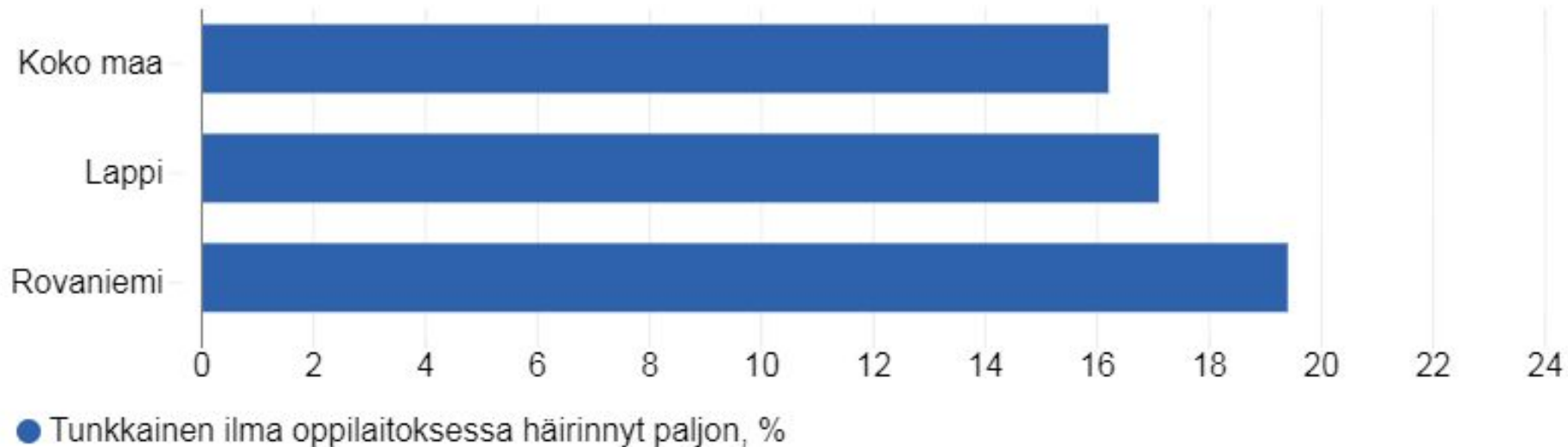
Kokemus elämänhallinnasta on kuitenkin hyvä niin ammattiin opiskelevilla...

...kuin lukiolaisillakin

Sisäilma häiritsee lukiolaisia?

% Rovaniemi, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijat

Yhteenvedoa paikallisista tuloksista

- Valtaosa opiskelijoista voi hyvin.
- Valtakunnan tasoon nähden hyvät terveystottumukset (mm. liikunta, unen määrä), poikkeuksena ao poikien nuuskan käyttö (noin 30 %).
- Huolenaiheita:
 - erityisesti tyttöjen huoli mielialasta (sekä ao että lukio), lukiolaistyttöjen ahdistuneisuus, uniongelmat
 - toimintarajoitteisten nuorten hyvinvointi - ongelmien kasaantuminen?
- Opiskeluhoitopalveluiden riittävyys?
 - Huomataanko nuorten todellinen ahdistus ja saavatko he apua?
- Opiskelijoiden osallisuutta voisi edelleen vahvistaa

Lähteet & linkkejä

Kanste O, Sainio P, Halme N, Nurmi-Koikkalainen P. Toimintarajoitteisten nuorten hyvinvointi ja avun saaminen – Toteutuuko yhdenvertaisuus? Kouluterveyskyselyn tuloksia. Tutkimuksesta tiiviisti 24, elokuu 2017. Terveyden ja hyvinvoinnin laitos, Helsinki.

Kouluterveyskyselyn 2017 tulokset

<https://www.thl.fi/fi/web/lapset-nuoret-ja-perheet/tutkimustuloksia>

Hyvinvointiareenan 2017 materiaalit, ks. etenkin diasarjat lukion ja ammattioppilaitosten uusista tuloksista <https://www.hyvinvointiareena.fi/materiaali>

Kouluterveyskyselyn tulokset 2017 tarkemmin Rovaniemeltä

https://sampo.thl.fi/pivot/prod/fi/ktk/ktk1/fact_ktk_ktk1?row=area-160969&row=measure-200101.200345.200287.199398.200089.199281.187196.200386.200280.200144.200264.199843.200516.200573.199990.199851.199900.199350.199325.199937.199261.200129.199610.199682.199907.200283.199761.199503.199752.199884.202791.&row=187203L&column=time-199465&column=stage_of_stady-161293.161123.161219.#